

DANSK SKOVFORENINGS TIDSSKRIFT

TILLIGE ORGAN FOR
DANSKE FORSTKANDIDATERS FORENING

INDHOLD

	Side
Afhandlinger, artikler m.m.:	
AGGER-NIELSEN, STIG: Factoring — er det noget for skovbruget?	373
JØRGENSEN, E. LAUMANN: Kan småskove blive til fritids-skove?	381
LÖHR, ERIKA: Om klittorn som kvælstofbinder	388
Danske Forstkandidaters Forening:	
Generalforsamling	390
Litteratur:	
PECHMANN, H. V., HERTHA V. AUFSESS, WALTER LIESE & ULRICH AMMER: Untersuchungen über die Rotstreifigkeit des Fichtenholzes	401
JOHNSTON, D. R., A. J. GRAYSON & R. T. BRADLEY: Forest Planning	403

**Dansk Skovforenings
Tidsskrift**

udkommer årlig med
ca. 30 ark og udsendes
i 12 hæfter ca. den 25.
i hver måned.

Forfatterhonoraret er
4,16 kr. pr. ark. Af artik-
ler over 8 sider leveres
gratis 50 særtryk, når der
samtidig med indleve-
ringen af manuskriptet
fremsættes ønske derom.
Eftertryk af tidsskriftets
artikler uden redaktio-
nens samtykke er ikke
tilladt.

REDAKTIONSUDVALG:

Kammerherre, hofjægermester *S. Timm*, Jyderup (formand).
Professor, dr. *H. A. Henriksen*, Skovbrugsafdelingen, Roligheds-
vej 23, København V.

Professor, *Niels K. Hermansen*, Skovbrugsafdelingen, Roligheds-
vej 23, København V.

Kontorchef *N. P. Tulstrup*, Vester Voldgade 86^a, København V.

REDAKTØR: (ansvarsh.)

P. Hauberg.

**DANSK SKOVFORENINGS SEKRETARIAT
OG TIDSSKRIFTETS REDAKTION:**

Vester Voldgade 86^a Kbh. V., (01) 122166*, Postgiro 1964.
Tryk: Nielsen og Lydiche (M. Simmelkiær), København V.

Skovhamre.

Kiler for Træ.

Savambolte.

Plantehakker.

Barkspader.

Økser.

Dansk Staal Industri A/S af 1933.

PALUDANS PLANTESKOLE ^{A/s}

KLARSKOV

Skovplanter Hæk- og Hegnsplanter

Prikleplanter

Alle godkendte Planter er underkastet Herkomstkontrollen

Forlang Prisliste

Telf. Klarskov 9

JUBILÆUMS

AKVAVIT

FACTORING — ER DET NOGET FOR SKOVBRUGET?

Af amanuensis STIG AGGER-NIELSEN

Hvad er factoring?

I den senere tid er ordet factoring gentagende gange dukket op i dagbladenes erhvervsspalter uden fyldestgørende forklaring på, hvad begrebet egentlig dækker over. I sig selv siger ordet jo ikke noget.

Factoring er et engelsk låneord, det ikke er lykkedes at finde en passende oversættelse af. Det dækker over en for Danmark helt ny form for erhvervsvirksomhed, der omfatter service, finansiering og konsultation.

Factoring opstod for ca. 150 år siden i U.S.A. omkring tekstilbranchen. Ideen var den, at enkeltpersoner eller selskaber mod en ret ringe betaling overtog producenternes tilgodehavender for vareleverancer til deres kunder, som regel uden regres mod leverandøren. Factor optrådte altså som mellemlid mellem køber og sælger og påtog sig risikoen for, at køberen betalte.

Det var dog først omkring slutningen af 30'erne, der rigtig kom opsving i factoring i Amerika. I Europa blev factoring-tanken introduceret i 1961, og vi skal helt frem til 1965, før de tre første selskaber i Danmark, der iøvrigt har vore tre hovedbanker som medstiftere, begyndte deres virksomhed.

Hvorledes fungerer factoring?

Factoring-formen er ikke helt den samme i alle lande. Herhjemme er factoringsselskabernes hovedopgave løbende at overtage en vareleverandørs kortfristede fakturafordring.

I forbindelse hermed påtager factor sig at føre leverandørens debitorbogholderi, foretage opkrævning af forfaldne regninger og i fornødent omfang at fremsende rykkerskrivelser, såfremt betalingen udebliver. I factoringarrangementet indgår i almindelighed også den aftale, at factor påtager sig den fulde kreditrisiko på debitorerne, hvilket vil sige, at factoringsselskabet afregner med vareleverandøren til normal forfaldstid, uanset om køberen har betalt eller ej og uden mulighed for regres over for sælgeren. Betalingsspørgsmålet bliver i så fald et mellemværende mellem factor og køber.

I de få tilfælde, hvor factor ikke ønsker at overtage kreditrisikoen på en køber, påtager selskabet sig dog alligevel debitorbogholderiet og inkassoarbejdet, da klienten ellers ikke ville opnå den tilsigtede simplificering af sin regnskabsføring.

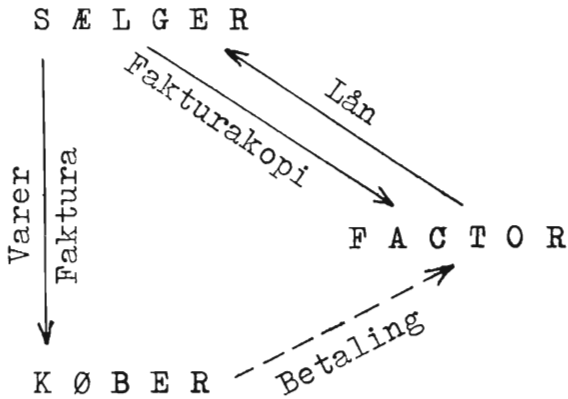

Fig. 1.

Factoringsselskaberne yder ikke blot service, men driver også finansieringsvirksomhed, se fig. 1. Vareleverandørerne har nemlig i et vist omfang mulighed for hos factor ved aflevering af fakturaer at opnå forskud på op til 80-90 % af fakturabeløbet. Der ydes i regelen ikke 100 % kredit, for-

di der kan opstå modregninger, hvis der indrømmes køberen kontant- eller mængderabatter, eller hvis der sker returneringer af ikke kontraktmæssige varer o.s.v. Det beløb, der tilbageholdes som sikkerhed, udbetales senere til sælgeren, når fordringen forfalder til betaling.

De grundlæggende forudsætninger for, at factor går med til disse aftaler, er, at sælgeren giver factor transport på sine fakturaforordringer, og at leveringen af varerne har fundet sted, når factor modtager fakturaerne, samt at kredittiden normalt ikke overstiger 3-4 måneder.

Hvad koster factoring?

Her må skelnes mellem serviceydelsen og finansieringsfunktionen.

I det første tilfælde, hvor factor fører debitorbogholderi, foretager inkasso og påtager sig kreditrisiko, betales en provision på mellem 1 og 2 % af fakturabeløbene alt afhængig af omsætningens størrelse, fakturabeløbenes gennemsnitlige pålydende, kundeantal og kredittiden. Selv om hele administrationen udføres maskinelt, er det klart at procenten må blive mindre for en virksomhed med stor omsætning, få fakturaer og kort kredittid og dermed mindre risiko end for et firma med lille omsætning, mange fakturaer og lang kredittid.

For det forskud, factor yder sin klient, betales normal bankrente, svarende til vilkårene for en kassekredit, af det til enhver tid skyldige beløb, for tiden altså $9\frac{1}{2}$ % p.a.

Fordele og ulemper.

Den betaling, der ydes for factoring, modsvares af mange fordele. For det første slipper virksomheden for at føre debitorbogholderi, og desuden undgås hele inkassoarbejdet. Der vil kun være een debitor tilbage, nemlig factor. Hver gang en faktura er udskrevet, sendes blot originalfakturaen til køber og fakturakopi til factor. På fakturaen skal være anført, at betaling med frigørende virkning alene kan ske til

factor, til hvem fordringen er overdraget. Hver måned tilgår der specificerede kontoudskrifter fra factoringselskabet til både køber og sælger, og sidstnævnte vil desuden få visse statistiske oplysninger om salget og lignende. Der er herved skabt mulighed for besparelser i administrationen, og der kan eventuelt frigøres tid og kræfter til løsning af andre opgaver.

Hvis factor tillige påtager sig kreditrisikoen på debitorerne, spares arbejde med undersøgelse af den enkelte købers kreditværdighed, og det bliver unødvendigt at føre løbende kreditkontrol. Begge disse funktioner overtages af factoringselskabet, for naturligvis vil factor ikke indgå nogen aftale med et firma uden at foretage en grundig analyse af både sælgers og købers økonomiske- og handelsmæssige forhold. På grund af den meget nære og personlige kontakt factor derved får med sine klienter og disses kunder og i kraft af sin stærke tilknytning til bankvæsenet, vil factor i vid udstrækning komme til at virke som økonomisk rådgiver for sine klienter og faktisk derved udøve en konsulenttjeneste af stor værdi. I den forbindelse er det også værd at nævne, at hvis factor overtager risikoen, der er forbundet med ydelse af kredit til køber, opnår sælgeren tryghed i forbindelse med kreditgivningen. Desuden vil der ved den fremtidige bedømmelse af sælgerens status ikke længere blive taget forbehold med hensyn til debitorernes godhed, hvilket kan have betydning i mange situationer.

Den finansielle støtte, der kan fås gennem factoring, har den meget store fordel, at den ydes uden særlige betingelser for pengenes anvendelse og uden nogen form for garantier så som pant, kaution el.lign. Det forlanges kun, at klientens almene renomé er godt. Hvis de moralske og handelsetiske krav er opfyldt, kommer formueforholdene i anden række. Virksomheden har herved chance for at finansiere sine kortfristede udestående fordringer på en måde, der ikke påvirker de øvrige muligheder for lånoptagning. Dog må det vist nok ses i øjnene, at i det tilfælde, hvor et pengeinstitut ved

**12 - 15.000 m³ træ
EFTERLYSES**

Signalement:

Særlig ask, bøg og eg.

Oplysninger

om ethvert parti - uanset
beliggenhed - der købes
til gældende dagspris....
bedes givet til

A/s KOLDS SAVVÆRK

Kerteminde

Telf. (09) 32 15 15

Køber af træ siden 1888

LANDCREDITKASSEN

Stiftet 1866

Yder faste lån i land-, skov- og havebrug/samt grundforbedringslån på øerne.

LÅN I 10 - 30 - 60 ÅR
RENTEFOD 3¹/₂ - 7⁰/₁₀

Alle oplysninger ved direkte henvendelse eller til den lokale repræsentant.

CREDITKASSEN
FOR LANDEJENDOMME I ØSTIFTERNE
ANKER HEEGARDSGADE 4, KØBENHAVN V.
TELEFON (01) 15 98 35

Faste lån -
- faste ydelser -

Rigtig prioritering
er grundlaget...

Køber kontant

Bøgekævler,
Finér- og Plankekævler I og II
Egekævler og
Askekævler
samt alle øvrige Løvtræsarter

JØRGEN JØRGENSEN A/S

Augustenborggade 11 . Aarhus . (061) 4 66 66

SKOVPLANTER — alle Arter —

— alle Arter —

HAVEPLANTER

★ Vi sender Dem gerne Prislister og Tilbud

HULKÆRTHUS PLANTESKOLE

TELEFON: ANS 25 OG 38

RØDKÆRSBRO STATION

Alle kulturer er underkastet danske Planteskoleers Sundhedskontrol og Herkomstkontrollen.

Hellestrup Planteskole

(Ejer: Gosch Tændstikfabriker A/S)

SORØ - TELF. (03 608) FULBY 133

Specialplanteskole for Hybridasp

Salg af planter Køb af asp i kævler &
snitgavn

**Alle arter
skovplanter**

i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og planter.

Geisler-Nielsen PLANTESKOLE

LØSNING . TELF. 101

ydelse af en blankokredit har lagt afgørende vægt på debitorerne, vil der være risiko for at få kassekreditten nedskåret noget. Men alt i alt kan sælgeren dog normalt regne med, at den likviditetsmæssige stilling vil blive forbedret ved at indgå aftale med et factoringselskab. Det må dog fremhæves, at opnåelse af forskud nok kan være en stor hjælp, men det løser ikke alle finansielle problemer. Lånene er af meget kortfristet natur og vil kun med fordel kunne anvendes til finansiering af de egentlige omsætningsaktiver som varer, debitorer og lignende.

En del af gebyret, der betales for forskuddet, kan iøvrigt hurtigt indvindes igen, hvis den forøgede likviditet benyttes til opnåelse af kontant- og/eller mængderabatter hos virksomhedens egne leverandører.

Der er rent likviditetsmæssigt også en anden fordel ved at benytte factoring. De kunder, der måske hidtil ikke så nøje har overholdt de aftalte betalingsbetingelser, og som virksomheden på grund af deres betydning for afsætningen ikke har turdet presse for hårdt, vil, når factor optræder som inkassator, givetvis være meget påpasselige med ikke at overskride betalingsterminerne. Bag factoringselskaberne står nemlig normalt store banker, og en langsom betaling kan derfor skade køberens fremtidige kreditværdighed. Ved således at lade indbetalingerne gå over factor opnås muligvis en hurtigere pengeindgang, hvilket kan være afgørende for virksomhedens gode trivsel.

Et factoringarrangement indebærer dog ikke udelukkende fordele, men de få ulemper, der findes, kan i regelen overvindes ved en smule smidighed. Det er især købers overholdelse af betalingsterminerne, der kan volde problemer. Factor er selvfølgelig meget interesseret i, at debitorerne afregner til tiden, men sælgeren vil være meget dårligt hjulpet, hvis factor fører så hårdhændet inkassopolitik, at køberne bliver jaget væk. Virksomheden må derfor sikre sig, at hvis kunder af vital betydning af en eller anden årsag kommer i restance, kan der indgås en speciel ordning, der

tilfredsstillende alle parter. I dette som i mange af de øvrige forhold må factor være indstillet på at optræde med forståelse og takt samt udvise en hel del konduite .

Man må også være opmærksom på, at så længe factoring ikke rigtig er kendt, kan der opstå betænkeligheder hos køberne, når en leverandør overdrager sine fordringer til et factoringsselskab. Det vil derfor være klogt på forhånd at orientere køberne om, at man agter at indgå samarbejde med et factoringsselskab, så eventuelle misforståelser og uoverensstemmelser kan ordnes i tide.

Eksportfactoring.

Factoring kan ikke blot bruges ved salg til indenlandske kunder, men også benyttes ved eksportforretninger, da de danske factoringsselskaber har kontakt med søsterselskaber i mange lande. Betingelserne for indgåelse af sådanne factoringaftaler afhænger af, hvilke lande eksporten sker til. Fælles for samtlige forretninger er dog, at de går over egen indenlandske factor, selv om det er factoringsselskabet i importlandet, der bedømmer købers soliditet, overtager kreditrisikoen, foretager inkasso og fører en del af debitorbogholderiet samt giver forskud på fakturaer. Renten af sådanne forskud vil være afhængig af renteniveauet i det pågældende land, hvilket for tiden kan indebære fordele for danske eksportører.

Kan det betale sig?

Dertil kan svares, at det afhænger stærkt af den enkelte virksomheds mulighed for at udnytte arrangementet. Er man kun interesseret i at få ført sit debitorbogholderi, er ordningen alt for dyr. Så er det langt billigere at benytte et af de mange nyoprettede dataservicefirmaer til at klare den side af sagen. Er der derimod behov for at spille på hele registeret, viser erfaringerne fra udlandet, at factoringprovisionen ikke er urimelig, og at det kan være meget lønsomt at betjene sig af factoring. Det skal dog pointeres, at ikke enhver virksomhed kan udnytte eller have glæde af fac-

toring. Factoring er en hjælp til selvhjælp og ikke noget universalmiddel mod alle vanskeligheder. Ligger problemerne i mindre god ledelse, dårlige varer, ringe planlægning o.s.v., opnås ikke noget ved factoring. Er virksomheden derimod sund, kan factoring være et middel til yderligere effektivisering og rationalisering af bedriften.

Hvad med skovbruget?

Her må først ses på, om skovbruget i det hele taget opfylder betingelserne for indgåelse af et factoringarrangement. Det er nemlig ikke alle virksomheder factoringsselskaberne kan tilbyde en overenskomst. For de lidt større skovejendomme skulle der dog teoretisk ikke være noget særligt besvær med opnåelse af en aftale, idet skovbrugets handelskutume ikke afviger væsentligt fra de gængse normer. Salget af træprodukter sker i langt de fleste tilfælde efter retningslinierne angivet i de vejledende prislister, og det solgte må da siges at have prædikatet standardvare. Kundekredsen er relativ beskeden, og det er de samme kunder, der handles med år efter år. Kredittiden kan nok variere en del, men det er vel ikke ofte, der ydes kredit ud over 3-4 måneder, hvilket er den længste tid, factoringsselskaberne vil gå med til, hvis de skal overtage kreditrisikoen. Omsætningens størrelse må siges at være tilfredsstillende, og de enkelte fakturabeløb ligger i regelen langt over factoringsselskabernes minimumskrav. Det eneste område, der må falde uden for et factoringarrangement, er underhåndensalget, idet det ikke er tanken fra selskabernes side at overtage kreditrisiko m.v. på handel til private.

Spørgsmålet bliver så, om man kan få lige så megen glæde af factoringssystemet som andre erhvervsvirksomheder. Rent umiddelbart synes der ikke at være noget, der taler herimod. Desværre er erfaringsmaterialet endnu for småt til, at man kan udtale sig med overbevisning. Så vidt vides, har nemlig kun et enkelt skovdistrikt indgået en factoringaftale og det for ganske nylig.

Mener man, at factoring kan være af interesse, skal man blot henvende sig til sin bankforbindelse eller et af factoringsselskaberne for en nærmere drøftelse af spørgsmålet, det kunne jo være, der var noget at hente.

LITTERATUR

- HASTRUP, KAJ: Factoring – en finansieringsform af voksende
1966 betydning. Det moderne kontor nr. 22.
HAXVIG, ERIK: Factoring. Revision og regnskabsvæsen nr. 12.
1965
NIELSEN, AAGE: Factoring. Bankårbogen 1966.
1966

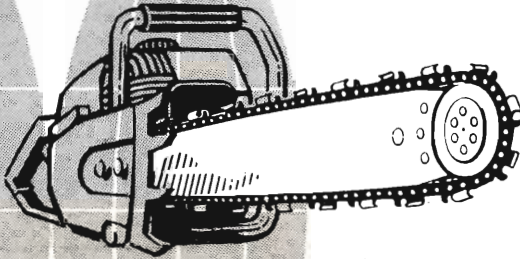
P. BORK INDUSTRI A/S

OREHOVED

OREGON®

*den
driftsikre
kæde*

OREGON-KÆDEN
*er anderledes...
bedre!*

De kan mærke det, når De saver..... den kraft og hurtighed hvormed den skærer, får en jævn strøm af spåner til at fly fra arbejdet. Den skærer problemfri time efter time. Dette er Oregon kvalitet, en kæde De kan stole på, og som vil gøre det lettere for Dem. Og så er der en Oregon kæde til enhver type sav på markedet.

© 1967 by

OMARK INTERNATIONAL, LTD.

P.O. Box 7150, Amsterdam, Holland

Generalagent:

Carl F. Motor, Gasværksvej 9, København V (01) 211392

Kævler *i alle træsorter købes*

Thorvald Pedersen, Odense A/s TELEFON 123288

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI A/s

ODENSE TELEFON (09) 122222

KAN SMÅSKOVE BLIVE TIL FRITIDSSKOVE?

Af skovrider E. LAUMANN JØRGENSEN

Ca. $\frac{1}{4}$ af Danmarks totale skov- og plantageareal eller godt 100.000 ha udgøres af kategorien »småskove«, d.v.s. fredskove af areal under 50 ha pr. ejer. Over 95 % af dette småskovsareal er i privat eje, hovedsagelig hørende til landbrug.

Det karakteristiske ved småskovene er, at de omfatter så mange enkeltskove eller parceller i samlede skove, at gennemsnitsstørrelsen pr. ejer kun er på godt 3 ha. Da parcelskovene kun udgør ca. 20 % af det samlede småskovsareal, dominerer små, isolerede enkeltskove altså helt billedet.

Danmark har kun knap 10 % skov og plantage, men kører man gennem vort land, får man rent umiddelbart det indtryk, at landet er skovrigt, idet småskovene og småplantagerne ligger spredt i landskabet, ofte på højdedrag og på markante steder i det åbne landskab og desuden placeret på æstetisk vigtige steder i landskabet langs vore kyster, opad vore søer, på skrænterne ned mod åerne o.s.v. På denne baggrund har småskovene en væsentlig andel i fremhævelsen og forskønnelsen af det danske landskab.

En medvirkende årsag til skønhedsvirkningen er desuden, at især de små skovholme, spredt i terrænet, mest udgøres af løvtræ, især bøg og ofte i de ældre aldersklasser, hvorved også træhøjden bidrager til at forstærke synsindtrykket.

Statistisk udgøres knap halvdelen af småskovsarealet af løvtræ, men da nåletræet ofte er placeret beskyttet mod vindpåvirkning i det indre af småskovene, er det løvtræ, man uvilkårligt knytter til begrebet småskove.

Gennem tiderne har disse mindre skove, hørende til land-

brug, haft en forsyningsmæssig og beskæftigelsesmæssig betydning for ejerne, idet ca. halvdelen af småskovenes samlede, årlige hugst indtil efter sidste verdenskrig skønnes at være medgået til ejernes eget forbrug, og beskæftigelsesmæssigt var det gennem lange tider skik og brug, at karlene på gårdene blev sendt på skovarbejde, når der om vinteren ikke var så meget arbejde forbundet med selve landbrugsdriften på gårdene.

Tiderne har imidlertid ændret sig, og i dag anvender kun de færreste gårde brændsel af træ, og selv gavntræforsyningen til gårdenes bygninger m.v. erhverves nu ofte ved køb og hidrører kun af og til fra hugst i egen skov.

Da skovdrift her i landet, som i andre lande, efterhånden kun er rentabelt fra større, samlede arealer, og ved at nåletræet indtager den overvejende del af produktionsarealet, er visse småskove ved at komme ind i en situation, der er karakteriseret ved for små enheder, for lille nåletræandel, ofte for kuperet eller isoleret beliggenhed, besvær med at skaffe periodisk arbejdskraft, afsætningsvanskeligheder på grund af, at udbudet er i mindre efterspurgte kvaliteter, træarter og mængder, manglende økonomisk baggrund for ansættelse af faguddannet driftsbestyrer samt endelig vanskelighed med hensigtsmæssig skovdrift, især i parcellskovene, fordi visse parcellers fremtid ofte er helt afhængig af dispositioner på naboparcellerne.

De problemer, der gennem mange år har været knyttet til småskovsdrift herhjemme, og som fagligt og politisk med mellemrum har givet sig udslag i livlige diskussioner, er således stadig til stede, og skulle det ske, at vi står overfor tiltagende problemer med at få dele af denne fjerdedel af vort skovareal hensigtsmæssigt drevet i fremtiden, hvis de nuværende ejere skal stilles overfor driftsunderskud, hvis en nogenlunde forstlig standard skal kunne skabes eller opretholdes, synes det, som om tiden er inde til en debat om, hvad der egentlig bør eller kan ske med dele af vort småskovsareal.

Da det samlede småskovsareal i dag kun synes at præstere ca. 15 % af vore skove og plantagers samlede hugst, og da en væsentlig del af denne hugstandel ikke er de mest efterspurgte sortimenter til vor træindustri indenfor løvtrækæveler og nåletrætømmer med hensyn til kvaliteter og dimensioner, spiller småskovene en mindre rolle, rent træproduktionsmæssigt og samfundsøkonomisk.

Da Danmark fremtidigt synes at skulle spille en væsentlig rolle som ferie- og fritidsland, ledes man naturligt ind på tanken om, hvorvidt en del småskoves fremtid ikke i højere grad kunne komme til at ligge indenfor fritids-, naturværns- og rekreatiomsområdet?

I beskeden målestok har man allerede en del eksempler på, at bymennesker har erhvervet sig en småskov eller en lille plantage og, for så vidt den har været over en vis mindstestørrelse, har fået myndighedernes tilladelse til at placere eet administrationshus i skoven eller plantagen, et hus, der selvsagt samtidig er kommet til at tjene som fritidshus.

Stiler vort land i henhold til de eksisterende langtidsprognoser imod ved årtusindskiftet at have henvend $\frac{1}{2}$ million fritidshuse, kan man spørge sig selv, om man ikke gjorde en del mennesker og landskabet en tjeneste ved at lede udviklingen derhen, at en, ganske vist, mindre del af disse fritidshuse, blev udelukket fra det åbne landskab og i stedet blev placeret i en del småskove.

Den debat, man kunne lægge op til, er da:

For at bevare vore småskove som markante faktorer i landskabet, for at få dem passet med hugst og kultur, for at en del af de ca. 100.000 ha fremover også kunne komme til at tjene almene formål og for at lede fritiden ind i sundere og mere produktive baner for nogle mennesker, kunne man da tænke sig at acceptere, at man med bevarelse af det hidtidige fredskovsbegreb og hermed med bevarelse af de årlige eller periodiske statstilsyn samt småskovsforeningernes og Hedeselskabets funktioner gav den bestående tolkning af skovlovens § 6 om pleje af og bebyggelse i fredskove den

drejning, at visse småskove over f.eks. 5 ha fremover kunne indgå i befolkningens fritidsliv? Det kunne ske ved, at en ejer af en småskov af en bestemt kategori kunne vide, at han kunne få tilladelse til at opføre eet administrations- og fritidshus i sin skov mod at indgå på en række nærmere betingelser overfor myndighederne.

En af de ting, der karakteriserer det ny Danmark er, at vi er ved at udvikle os til et dobbelt-hus-samfund, hvor vi ved siden af den daglige bolig ønsker et fritidshus ude i landskabet.

Tænkte man sig, at byfolk i forbindelse med de omfattende, igangværende nedlæggelser og udstykninger af landejendomme herhjemme kom ind på at erhverve småskovene, hørende til disse landejendomme, i stedet for at erhverve byggegrunde som frimærker i kolonier på flade, forblæste marker, synes der at åbne sig muligheder for, at i hvert fald en vis del af vore medborgere kunne få en mere indholdsrig og nuanceret fritid, idet far og børnene utvivlsomt her og der ville gå op i, efter anvisning, at passe »deres skov« med plantninger, udrensninger og meget mere. De ville herved få den kontakt til natur og jord, der ligger i os alle, men som for alt for mange bymenneskers vedkommende er gået tabt gennem de seneste generationer.

Betingelserne for at tillade denne tolkning af skovlovens bestemmelser forekommer at være, at man straks fra starten lægger en række standardbestemmelser fast; af sådanne kunne man tænke sig:

- 1) En bestemt løvtræandel bør kræves opretholdt, især ud mod det åbne landskab.
- 2) Da det især må formodes at blive byfolk, der vil være interesseret i at erhverve småskove, kunne man som betingelse for byggetilladelse m.m. kræve, at skoven var medlem af den stedlige småskovsforening eller af Hedeselskabet og at skovens udformning og drift skulle hvile på en langtidsplan, udarbejdet af skov-

DER ER EN
HIAB
KRAN
TIL ETHVERT FORMÅL

Hydraulisk stabilisator, der eliminerer brug af konventionelle støtteben.

HIAB ELEFANT med hydraulisk specialudstyr til skovdrift. Transporttoget er konstrueret i nært samarbejde med Gjorslev gods. Påhængsvognen er udstyret med hydraulisk træk på hjulene, hvilket bevirker, at køretøjet er særdeles velegnet til kørsel i dårligt terræn. Skovrider Børge Petersen udtaler sin uforbeholdne tilfredshed med rentabilitet og driftssikkerhed.

HIAB FORSS
SERVICE A/S
HIAB FORSS

ELLEKÆR 5 HERLEV. TLF. 94 97 74

HIAB LØFTER ALT-OVERALT

SIDEN 1896

HJORTSØS PLANTESKOLE

SVEBØLLE

Telf. Viskinge 20* & 40

Skov-, læ-, og hækplanter

Forlang prislister

*Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter.*

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med Skovfrø og -planter«

Alle Slags Skovplanter tilbydes i prima Varer

Forlang Prislister

Indehaver: **Ole van Tol**

Telefon: Verninge 288 (09)75

HILLERØD GUMMIVOGNFABRIK

Falkevej 26, Ullerød, Hillerød.

Alle typer 2 og 4 hjulede Gummivogne fremstilles med og uden hydr. tip. Læsehøjde fra ca. 45-50 cm. Også kævlevogne med hydr. løft fremstilles, indhent tilbud.

Vi er Købere til

Asketræ

i Kævler samt Snitgavn, ret og rundt, frit for Knaster og Overgrøninger, ikke under 16 cm. Top og i Længder 800 - 900 - 1200 og 1400 m/m Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhastrup«

HVALSØ — Telf. Hvalsø 33

Reserveret

**Kævler og snitgavn
bøg, ask og eg**

købes af

1/5 ØRESØ FABRIK

Svebølle . Telefon Viskinge 50

tilsynet, småskovforeningen. Hedeselskabet og ejeren og godkendt af landbrugsministeriet.

- 3) Småskoven må ikke efter ejerskiftet iøjnefaldende hegnes eller afspærres, men skal fortsat være tilgængelig for trediemand på linie med, hvad der til enhver tid er gældende for større privatskove.
- 4) Husets placering, udformning og farve skal forlods godkendes af fredningsmyndighederne.
- 5) Småskovens hidtidige status som fredskov bevares uændret, således at skoven fortsat er under 10-årigt, respektive 8-årigt tilsyn.
- 6) Landbrugsministeriet kan iøvrigt fastsætte bestemmelser for skoven, der måtte grunde sig på lokale, specielle forhold.

Formålet med en eventuel ændret status for visse småskove skulle gerne være, at den tvivl om effektiv pasning i videre forstand, der kan ligge i landbrugserhvervets ændrede struktur og tiltagende økonomiske vanskeligheder, skulle erstattes af et oplæg, så disse småskoves drift blev lagt i rammer, så de blev godt passet, blev frigjort for den økonomiske nødvendighed og kom til at tjene mere almene formål, så man kunne se bort fra en risiko for, at en stor del attraktiv dansk jord kunne komme i fare for at blive en faktor, som ingen i virkeligheden havde særlig fornøjelse eller gavn af.

En af de bedste ting, der kan ske for en stor, ekstensivt drevet eller endog misrøgtet skov- eller landejendom, har i en årrække været at komme i byfolks eje, idet de erfaringsmæssigt ofte har sat det hele i stand under faglig ledelse og ofte uden skelen til, hvad det har kostet.

Det er ikke utænkeligt, at noget tilsvarende i mindre målestok kunne komme til at gælde visse småskove. Tilsyn,

småskovsforeninger og Hedeselskab ville givet gå ind til betydeligt mere arbejde end nu og ville blive nødt til at fremkomme med konstruktive forslag til drift og pasning af småskov, men på mange måder ville det måske blive et mere interessant og også mere tilfredsstillende virke end hidtil.

Nærværende oplæg kan have en række lighedspunkter med de svenske tanker om »gles-bebyggelse«, altså åben bebyggelse i landskabet, hvor man tilsyneladende også opererer med et hus for hver ca. 5 ha.

Under omtalen af fritidshuse og småskove skal det tillige nævnes, at man i disse år i Danmark nedlægger ca. 20 mindre landbrug om dagen, og hvor landbrugsministeriet som betingelse for ophævelse af landbrugspligten oftest kræver, at jordtilliggendet enten udlægges som tillægsjord til nærliggende mindre landbrug eller at jorden tilplantes og pålægges fredsskovsplant.

Det sidste er egentlig en nyskabelse af småskov med et hus i, idet der ofte til disse nedlagte landejendomme netop hører 10-15 tønder land jord, altså mindst 5 ha.

Da det oftest også her er byfolk, der køber de små landejendomme til helårs- og fritidsøjemed og får lokale forstmænd til at foretage tilplantningen af jorden, tenderer små nedlagte landejendommers fremtid mod samme problematik som oprindelige småskoves, hvortil der gives byggetilladelse til et hus. Omkring 25-året for oprettelsen af »De samvirkende danske småskovsforeninger« ville det måske være en opgave at tage foranstående to nye felter indenfor småskovsproblematikken op til en konstruktiv, fritidsmæssig og naturværnsmæssig vurdering fra småskovsforeningernes og Hedeselskabets side, så gamle småskove, der ændrer status, og nyskabte småskove, skabt ved tilplantning af jord fra nedlagte smålandbrug, fik en opbygning, pasning og fremtid, der kun delvis hvilede på forstlige synspunkter, men i højere grad af de forstmænd, der fik med sagerne at gøre, fik en struktur og et sigte, der rimede med det moderne menneskes ønsker vedrørende rammerne om den megen

fritid samt forestillinger om aktiviteter og æstetik på det jordstykke, folk køber sig, bygger på og vil udfolde sig på, altså så skoven bliver afvekslende, rummer lysninger, har produktionsbevoksninger koncentreret mere afsides steder og altså ikke blot er en lukket, ensartet og jævnt kedelig, opbygget skov, hovedsagelig med sigte på vedmasseproduktion.

Det er ganske klart, at foranstående oplæg af mange fagfæller indenfor skovbruget vil blive forkastet som uacceptabelt, ofte alene ud fra, at enhver ændring fra det bestående er uønsket.

Fra visse landskabsplanlæggeres side vil forslaget sikkert også møde modstand, idet tendensen med fritidshuse og fritidsaktiviteter går ind for koncentration i landskabet, medens foranstående rummer fare for acceleration af en igangværende, uønsket spredning i terrænet, rent planlægningsmæssigt.

Endelig vil en kategori indvende, at forslaget har social slagside. Dette kan nu næppe være særligt tungtvejende, idet der formentlig til stadighed i vort samfund bør være plads til foranstaltninger, som kun et fåtal af vore medborgere bekender sig til, såvel økonomisk som idémæssigt.

Det væsentlige må imidlertid være at finde veje til en fornuftig fremtid for en væsentlig del af småskovene, at søge frem til en hensigtsmæssig udnyttelse af nutidsmenneskets fritid i landskabet og tillige at finde veje til at etablere fritidsaktiviteter, så vore medborgere får en indholdsrig og aktiv tilværelse, og således at vort smukke, åbne landskab fremover tager så lidt skade som muligt.

I disse bestræbelser må planlæggere af alle kategorier så finde løsninger på de sekundære, oftest tekniske problemer, så de primære, de menneskelige og naturværnsmæssige, bliver tilgodeset bedst muligt og ikke må vige eller rubriceres, blot for planlægningens skyld.

Mon en del af vore småskove og nedlagte smålandbrug skulle kunne blive til fritidsskove??

OM KLITTORN SOM KVÆLSTOFBINDER

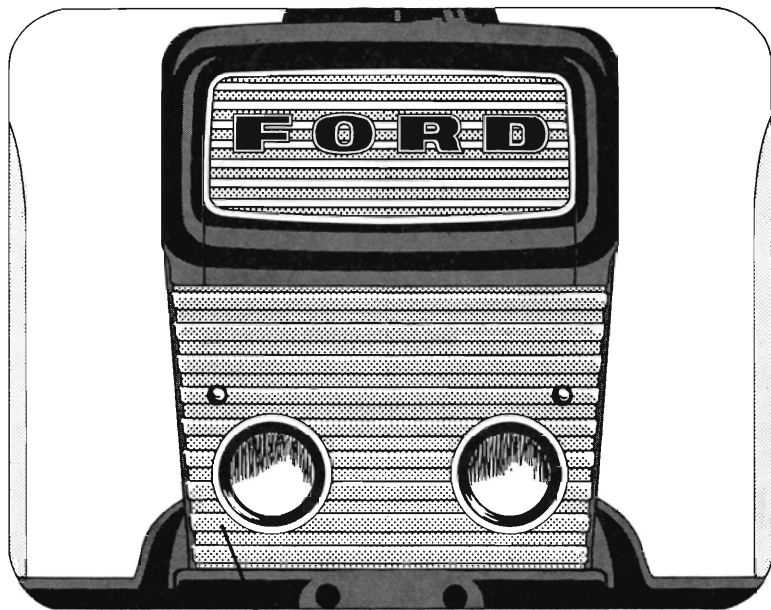
Af lektor, mag. scient. ERIKA LÖHR

Fig. 1. Rod af Klittorn (*Hippophaë rhamnoides*) med knolde med kvælstofbindende bakterier af Actinomyceternes gruppe. Knoldene er, ligesom svamprødder hos fyr (*Pinus*), gaffelgrene. Det afbildede eksemplar er fra Møens klint, hvor Klittorn også trives - på Skagen i det ruge sand, på Møen i det rene kridt. Er det mangel på tilgængelige kvælstofforbindelser, der gør Klittorn konkurrencedygtig på disse to iøvrigt så forskellige substrater?

Klittorn, også kaldet havtorn (*Hippophaë rhamnoides*), er almindelig flere steder i vort kliterræn. I klitterne nord for Skagen er denne ejendommelige busk med de orange-gule

det er en Ford 5000.

Med 100% uafhængig kraftoverføring og hydraulik, skivebremser, udtag for fjerncylinder, 12x38" 6-lags bagdæk, stor bagakselkapacitet. Alt dette og mere til koster intet ekstra-det er standard !

TRAKTORER
MASKINER

STORMFALDET VAR IKKE BILLIGT — og oprydningen SKAL være billig!

Det bliver den med

SAME ARIETE 85 HK DIN SAME LEONE 67 HK DIN

- traktorer, der er født med 4-hjulstræk

- Stor frihøjde
- Stærk lift

IDEEL I SKOVEN monteret med skovfoged Lerches universal udlæbningsgrej. Klarer 60-80 m² i vindfælder. Tal, der er værd at regne på. FULDHYDRAULISK KRAN - KÆVELLIFT OG SPIL. Traktoren kan dagligt ses i arbejde på Krengerup efter aftale med skovfoged Lerche, tlf. Ørsted (09-45) 166.

BUCHTRUP-RANDERS Tlf. (06) 42 99 33

Salgschef Knud Hansen,
Boller pr. Horsens
Tlf. (05) 62 62 25

Salgsinspektør E. Grøndal,
Brønderslev
Tlf. (08) 82 10 95

Salgsinspektør Aage Hansen,
Ørsted
Tlf. (09-45) 236

Belgisk SKOVHEGN

Bemærk de

BILLIGE PRISER

1155-6" pr. 100 m - 71,3 kg	125,00 kr.
1047-6" - - - - 64,1 kg	111,80 »
939-6" - - - - 56,9 kg	100,00 »
726-6" - - - - 43,9 kg	76,35 »

+ moms

1047-6" = 10 angiver antal længdestråde
47 angiver højde i tommer
6" afstand imellem tværstråde

Trådtykkelse 2,04-3,04 mm

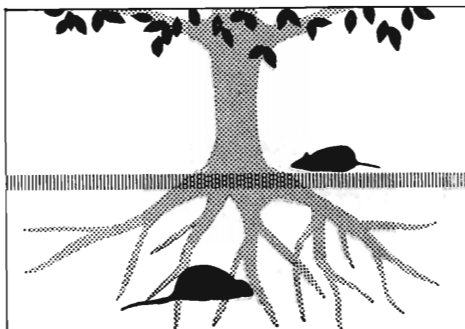
Hurtig levering

Ved køb af 1000 m og mere ÷ 5 pct.

Ved køb af 2500 m og mere ÷ 7 pct.

A. F. LASSEN'S SØN

Holbæk, Tlf. (03) 43 01 69
(flere ledninger) (Sjælland)

MUS eller MOSEGRISE

Vi har de mest effektive præparater til udryddelse af disse skadedyr i skoven.

Til mosegrise er Ratin's Tørpræparat både 100% effektivt og praktisk at arbejde med.

Vi har service-afdelinger over hele landet. Henvend Dem til os og få alle oplysninger.

RATIN
SALGSKONTOR

Tlf. (01) 34 38 80* - Virginiavej 11 - København F.

frugter så afgjort dominerende. Det har nu ved undersøgelser i klitterne i Østengland (Gibraltar point ved bugten The Wash) vist sig, at klittorn er en ret så effektiv kvælstofbindende plante. På det undersøgte areal voksede der unge og ældre planter indtil gennemsnitlig 16 år gamle buske. *I tabellen er de fundne tal omsat til ha.*

Vokseplads	Buskenes gennemsnitlige alder i år	Total tørvægt		Antal knolde i 1 000	Kvælstofbinding pr. år i kg N
		(rod + stamme + grøne + blade)	i tons		
1	3		10.5	980	27
2	11		20.0	3 700	69
3	13		43.2	3 130	133
4	16		139.3	220	179

100-200 kg kvælstof bundet pr. ha pr. år – det er tal af samme størrelsesorden som hos vore bælgplanter.

(Tabellen efter: W. D. P. STEWART & M. C. PEARSON: Nodulation and nitrogenfixation by *Hippophaë rhamnoides* L in the field. *Plant and Soil* 26, 348-360. 1967).

Erika Löhr.

DANSKE FORSTKANDIDATERS FORENING

**Referat af den ordinære generalforsamling på Hotel Svendborg,
fredag den 8. september 1967**

Formanden bød velkommen og fremsatte på bestyrelsens vegne forslag om valg af CHR. E. HOLCK til dirigent, der valgtes énstemmig hertil.

Dirigenten meddelte, at der forelå følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Beretning om foreningens virksomhed i det forløbne år.
3. Aflæggelse af det reviderede regnskab.
4. Beretning om forhandlingsfondens virksomhed i det forløbne år.
5. Aflæggelse af det reviderede regnskab for forhandlingsfonden.
6. Eventuelt valg af formand og valg af andre bestyrelsesmedlemmer.
7. Valg af medlemmer og suppleanter til foreningens voldgiftsret.
8. Valg af revisor og suppleant.
9. Behandling af fremsatte forslag.
10. Fastsættelse af kontingentet for indeværende regnskabsår.
11. Forslag til tid og sted for næste års generalforsamling m.v.
12. Eventuelt.

Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var behørigt indvarslet, samt at dagsordenen indeholdt de foreskrevne punkter, og gav derefter ordet til formanden.

FORMANDEN udtalte mindeord om de i årets løb afdøde medlemmer af foreningen:

A. H. GRØN
H. H. HANSEN
P. S. IVERSEN
K. MORVILLE
E. V. ROLSTED

Ad. 2.

Formanden aflagde følgende beretning om foreningens virksomhed i tiden fra 1. september 1966 til 31. august 1967.

Medlemstal

Foreningen har næsten 300 ordinære medlemmer bosiddende her i landet, d.v.s. der findes 300 forstkandidater i Danmark beskæftiget ved arbejde betinget af deres uddannelse. Hertil skal føjes, at kun et fåtal forstkandidater bosat i Danmark ikke er medlemmer af foreningen.

Fordelingen til ansættelsessteder af disse næsten 300 forstkandidater har ikke ændret sig væsentligt siden sidste år, og det offentlige er således stadig den største arbejdsgiver for forstkandidater efterfulgt af privatskovbruget.

Løn- og ansættelsesforhold

Lønstatistik. De i begyndelsen af året udsendte spørgeskemaer er i nogenlunde tilfredsstillende omfang blevet besvaret. Det har dog ikke været muligt på dette grundlag at udarbejde en lønstatistik til offentliggørelse, idet alene materialets ringe omfang bevirker, at en sådan vil være behæftet med meget stor usikkerhed. Det skal dog fremhæves, at der til bestyrelsens brug i løn- og ansættelsessager er udarbejdet visse oversigter, og at disse oversigter udgør et værdifuldt hjælpemiddel for bestyrelsen.

Den offentlige sektor. I beretningen fra repræsentantskabsmødet i AS findes en redegørelse for såvel overenskomstforhandlingerne som tjenestemandskommissionens arbejde, lige som der i sidste nummer af DFF-meddelelse fandtes en kort redegørelse for overenskomstforhandlingernes forløb; der henvises til disse redegørelser.

Siden den første overenskomsts afslutning med Økonomiministeriet er der ialt ansat ca. 50 forstkandidater ved forskellige såvel forstlige som andre offentlige institutioner i henhold til overenskomsten. Tillige er et mindre antal forstkandidater blevet ansat ved foreninger og lignende på vilkår i henhold til overenskomsten.

Sideløbende med tjenestemandskommissionen er der nedsat ministerielle udvalg, som har til opgave at fremsætte forslag om rationalisering af det offentliges skovadministration og skovtilsyn samt et udvalg vedrørende landskabsfredning m.m. Der foreligger endnu ikke resultater af disse udvalgs arbejde, men det er givet,

at dette kan få stor indflydelse på mange forstkandidaters fremtidige arbejdsforhold. Bestyrelsen søger at følge udvalgenes arbejde for her igennem at varetage medlemmernes interesser.

Den private sektor. Bestyrelsen har atter i år været rådgivende m.h.t. løn- og ansættelsesforhold ved ansættelser indenfor privat-skovbruget, men året kan iøvrigt karakteriseres som det mest rolige gennem mange år.

Småskovsforeningerne. Det fremgår af lønstatistikken, at konsulenterne ved småskovsforeningerne i mange tilfælde arbejder under yderst vanskelige forhold. I det forløbne år har det ikke været muligt for bestyrelsen at medvirke til en bedring, men det er bestyrelsens håb, at de tidligere nævnte ministerielle udvalgs arbejde vil bevirke en bedring af forholdene.

Træindustrien. Godt en snes forstkandidater er nu beskæftiget i træindustrien, der således udgør et vigtigt arbejdsfelt for forstkandidater. I henhold til en af Dansk Arbejdsgiverforening i foråret 1967 offentliggjort lønstatistik for funktionærer er forstkandidater ansat ved træindustrien den ringest lønnede akademikergruppe. De i lønstatistikken anførte indtægter for forstkandidater er imidlertid ikke overensstemmende med de oplysninger, som Forstkandidatforeningen har indhentet ved hjælp af de udsendte spørgeskemaer. En nøjere undersøgelse af Arbejdsgiverforeningens statistik viste da også, at man ved udarbejdelsen havde henregnet skovteknikere til forstkandidater. De i Dansk Arbejdsgiverforenings lønstatistik angivne indtægter for forstkandidater ansat i træindustrien er således i høj grad misledende. Ved skrivelse har Forstkandidatforeningen henledt Arbejdsgiverforeningens opmærksomhed på forholdet.

Udlandet. Udenrigsministeriets sekretariat for teknisk samarbejde med udviklingslandene har i det forløbne år dels antaget forstkandidater som associate experts, dels formidlet ansættelser i udviklingslandene og ydet løntilskud til sådanne ansatte. Foreningen har ført forhandlinger med sekretariatet om løn- og ansættelsesvilkår for de udsendte forstkandidater, og det synes som om, at disse forhandlinger har medført bedre lønvilkår. Forholdene er dog ikke helt afklarede, og medlemmer, der måtte søge ansættelse gennem Udenrigsministeriets sekretariat for teknisk samarbejde med udviklingslandene, bedes i egen interesse henvende sig til foreningen, når lønvilkårene skal drøftes.

SKOVKRAN TYPE 3500

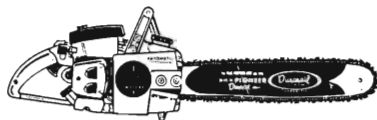
SKB har alle fordelene:

- SKB-kranen har skrå-støtteben, ben der »skråver«, hvorved påvirkningerne på rammen er reduceret til et minimum. SKB-støttebenene er sikre - de står ikke direkte på en hydraulisk cylinder, men påvirkningerne optages af en robust kassekonstruktion - opsvejt af finkornsplade.
- S-10 dobbeltpumpe yder 60 l/m og giver mulighed for samtidig køring af to funktioner, hvorved læsetiden reduceres yderligere.
- SKB-systemet giver mulighed for op til 2,2 m hydraulisk udtræk af kranarmen - med belastning. Også en grund til, at SKB er hurtigere.
- SKB har de rigtige udformninger af grabber - og vi kan levere grabber og gribeværktøj til ethvert behov.
- SKB har erfaring med hydraulik. SKB-hydraulik er kvalitet - højglanspolerede, hårdforchromede overflader sikrer næsten ubegrænset levetid på pakningerne.

INGENIØRFIRMAET

STORM & KRISTENSEN

SMEDEVANGEN 1-3 . VASSINGERØD PR.
LYNGE . TLF. (03) 277-736

**vælg en pålidelig
kædesav!**

PIONEER
let · driftssikker · stærk!

PIONEER 11-10 - den lette, kompakte motorsav, som - selv med fyldt brændstoftank - kun vejer 7,5 kg. Den mest velafbalancerede og lethåndterlige motorsav der fås.

Model 11-50 er ligesom model 14-50 forsynet med automatisk oliesmøring. En motorsav med større kraft pr. kg. end nogen anden letvægter. Den har større kædehastighed, hvilket betyder større skærehastighed og dermed større daglig produktion.

VÆLG PIONEER 11-10, 11-50 eller 14-50 og De vælger: styrke, pålidelighed, økonomi og holdbarhed.

Til Deres PIONEER kædesav kan nu også leveres et specielt skæresæt til cement, jern, sten etc. - ligesom De også kan få et specielt buskrydderaggregat.

PIONEER er forsynet med SUREGUARD sikkerhedskæden, som er Deres garanti for jævn, hurtig savning med sikkerhed. SUREGUARD betyder: pålidelighed, ingen slingren, fri for klappen, binder ikke og tænderne forbliver skarpe selv under længere tids brug.

 **KETNER
TEKNIK**

KØBENHAVN Ø, VORDINGBORGGADE 6-8, (01-76) TRIA * 31 31 · AALBORG, ANKER ENGE-LUNDSVEJ 15, SKALBORG, TLF. (08) 13 24 44 · HOLSTEBRO, HERNINGVEJ 39, TLF. (074) * 21344 · ODENSE, SKIBHUSVEJ 51, TLF. (09) * 11 33 77.

Foreningens øvrige arbejde

Møde- og kursusvirksomhed. I det forløbne år er der afholdt efterstående foredragsmøder, kurser, ekskursioner og symposier.

Foredragsmøder:

Teak-forædlingscentret i Nordthailand, ved H. KEIDING. København den 11. november 1966.

Aktuel orientering ved B. BEJER-PETERSEN, H. A. HENRIKSEN, J. KOCH, P. MOLTESEN og C. SYRACH-LARSEN. København den 7. december 1966.

Vildtpleje og jagt i relation til rationelt skovbrug ved J. FOG, B. JENSEN, M. PAPE og H. STRANDGAARD. Vildtbiologisk Station den 3. marts 1967.

Ekskursioner:

Skovdistrikter i Sydslesvig og Holsten den 10. og 11. oktober 1966. Leder AA. MARCUS PEDERSEN.

Københavns statsskovdistrikt, den 21. juni 1967. Leder E. LAUMANN JØRGENSEN.

Symposier (i samarbejde med Dansk Skovforening).

Bøgens fremtid i Danmark. Kursusejendommen »Rolighed« den 30. oktober-1. november 1966.

Skovens udnyttelse som friluftsområder for befolkningen.

Kursusejendommen »Rolighed« den 6.-8. april 1967.

Publikationer. I januar 1967 udsendtes 10. udgave af »Danske Skovdistrikter« under redaktion af P. KJØLLER. Håndbogen kan købes ved henvendelse til sekretariatet.

I august 1967 udsendtes foreningens medlemsliste til samtlige medlemmer. Medlemslisten indeholder ikke som tidligere takster for forstligt arbejde, idet medlemmerne holdes løbende orienteret herom gennem meddelelser i D.F.F.-meddeler.

Endelig er der i det forløbne år udsendt 5 numre af »Danske Forstkandidaters Forening meddeler« samt til alle erhvervsaktive medlemmer bosat i Danmark tillige Økonomiministeriets lønoversigter.

Nordisk Samarbejde. Samarbejdet mellem de nordiske forstkandidatforeninger er fortsat i årets løb, og der har blandt andet i forbindelse med Nordisk Skovkongres været afholdt et møde den 27. maj 1967 i København mellem bestyrelserne i foreningerne. Betydningen af samarbejdet består særlig i den gensidige

orientering om de enkelte foreningers virke og herunder ikke mindst i orientering om beskæftigelsen såvel på de nationale som på det internationale arbejdsmarked. Samarbejdet giver sig tillige udslag i, at de enkelte foreningers kurser i fremtiden vil være åbne for deltagelse af forstkandidater fra alle nordiske lande.

Udvalg vedrørende tilsynsordninger m.v. Som tidligere meddelt har foreningen ladet nedsætte et udvalg bestående af F. FRIIS-HANSEN, AA. MARCUS PEDERSEN (formand), J. E. RASMUSSEN, E. SCHEURER og H. STAUN, som har til opgave at fremkomme med forslag om tilsynsordninger og honoreringen heraf.

Udvalget har så godt som afsluttet arbejdet, og har fundet, at foreningens gældende takster er usmidige og har foreslået et system hvorefter honoraret skal ansættes efter tidskriterium. Det foreslåede system skulle indebære fordele for såvel skovveje som forstkandidat.

Skovrider P. W. S. Errboe's legat. Skovrider ERRBOE har forøget kapitalen i det af ham tidligere oprettede legat med 6.000,- kr., således at der nu kan uddeles 500 kr. om året til en forstuderende. Det blev vedtaget at sende skovrider ERRBOE et telegram med tak for gaven.

Sekretariatet

A. YDE-ANDERSEN har meddelt, at han ønsker at fratræde som sekretær med virkning fra 1. april 1968. Som følge af det forøgede arbejde i sekretariatet overvejer bestyrelsen ansættelse af halvdagsansat sekretær fra denne dato.

Kommentarer til beretningen.

AA. MARCUS PEDERSEN orienterede om foreningens planer m.h.t. foredrag og ekskursioner i det kommende år. Der var planlagt ekskursioner med følgende emner: pyntegrønt, vejproblemer, skovtræforædling samt frø- og planteproduktion; endvidere håbede man at gennemføre en 2-dages ekskursion til Sverige. Der var planlagt flere foredragsmøder og herunder som sædvanlig et julemøde med flere foredragsholdere. Der var endnu ikke planlagt egentlige kurser, idet det dels var meget svært at finde emner, der egnede sig for behandling på et kortvarigt kursus, dels havde tilslutningen til tidligere kurser været for ringe.

Om kursusvirksomheden sagde AA. MARCUS PEDERSEN iøvrigt, at den ikke tilsigtede at have karakter af egentlig efteruddannelse, man ønskede blot at være impulsgivende, medens den egentlige efteruddannelse måtte ske ved selvstudium.

H. VEDEL redegjorde i korte træk for Udlandsgruppens arbejde. Gruppen, der består af H. VEDEL, H. KEIDING, J. R. DRAGSTED og P. GULDAGER PETERSEN, har til formål:

1. at oplyse om arbejdsmuligheder i udlandet
2. at oplyse om ansættelsesvilkår
3. at studere uddannelses- og forberedelsesproblemer i tilknytning til arbejde i udlandet
4. at holde kontakt med forstkandidater i udlandet.

Der var blevet udsendt spørgeskemaer til alle forstkandidater ansat i udlandet og af besvarelsenerne fremgik bl.a., at hovedarbejdsområderne var nyttilplantning og forædling. Det fremgik endvidere, at udlands-forstkandidaterne i særlig grad følte savnet af en grundig undervisning i statistik og forsøgsplanlægning. Om mulighederne for ansættelse af forstkandidater i udlandet nævnte VEDEL, at der stadig var stillinger at få både i Canada og Australien, medens behovet i u-landene blev dækket gennem FAO og Udenrigsministeriets sekretariat for teknisk samarbejde med udviklingslandene.

C. SYRICH-LARSEN takkede for beretningerne. Han fandt grund til at fremhæve, at der stilledes øgede krav til viden og kunnen for de forstkandidater, der ønsker ansættelse i udlandet. SYRICH-LARSEN nævnte endvidere, at det var meget værdifuldt, at det nu var muligt at opnå kortere ansættelser i udlandet gennem FAO og Udenrigsministeriets sekretariat.

E. BORSHOLM spurgte, om der var sket ansættelser i 19.-24. lk. siden overenskomstens indgåelse. Han fandt endvidere, at der ikke blev gjort reklame nok for foreningens mødevirksomhed.

M. SCHAFFALITZKY DE MUCKADELL nævnte, at en del mindre skovdistrikter havde urimeligt høje administrationsomkostninger. Tilsynsførende skovridere bør have dette forhold for øje og medvirke til administrationsomkostningernes nedbringelse bl.a. ved i begyndelsen at udvise en vis tilbageholdenhed ved ansættelse af honoraret. Skovejerne bør af regnskabet kunne se, at det kan betale sig at have en forstkandidat som tilsynsførende.

W. STOUGAARD manede ligeledes til en vis forsigtighed ved tilsynstaksternes fastsættelse og ytrede betænkelighed over anvendelse af tidskriterium ved honoraransættelse.

E. TOLSTRUP nævnte, at man burde nå frem til en ordning med deltidsbeskæftigelse af såvel skovridere som skovfogeder på mindre skovdistrikter. Han understregede endvidere, at de ny takster bør medføre, at der holdes samme lønstandard i eventuelle bistillinger som i hovedstilling.

H. STAUN udtrykte ønsket om afholdelse af medlemsmøde om tilsynsordningerne.

FORMANDEN takkede for indlæggene og understregede, at så vidt han kunne se indebar det af udvalget vedr. tilsynstakster m.v. udarbejdede forslag, tilskyndelse til rationalisering af tilsynsvirk-somheden, og rationaliseringsgevinsten var ikke udelukkende tænkt at skulle tilfalde de tilsynsførende skovridere. Formanden nævnte endvidere, at der forelå planer om medlemsmøde om emnet. Sluttelig oplyste formanden, at der ikke var sket nyan-sættelser i 19.-24. lk. efter overenskomstens afslutning; der fandtes dog stadig forstkandidater ansat i tjenestemandstillinger i denne lønningsklasse.

Beretningen godkendtes.

I tilslutning til beretningen udtalte BØRGE H. PETERSEN bl.a.: Foreningen har mere og mere taget karakter af en fagforening; det kan beklages, men det har været nødvendigt. Denne udvikling har medført, at der lægges et stort beslag på formanden. I den nu afgående formands tid har der foruden forhandlinger med det offentlige tillige været en række sager vedrørende medlemmer ansat i privatskovbruget. Alle disse sager er blevet afsluttet med et rimeligt godt resultat. BØRGE H. PETERSEN takkede sluttelig B. THORLACIUS-USSING for dennes indsats i foreningen.

Ad. 3.

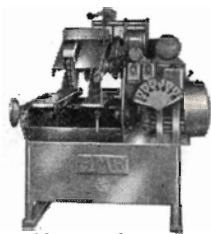
Dirigenten gav derefter ordet til formanden, der forelagde regnskabet under henvisning til det trykte regnskab. Han nævnte herunder bl.a., at salget af Danske Skovdistrikter ikke havde været så stort som forventet, og at man måtte se i øjnene, at der fremkom et underskud på udgivelsen. Formanden nævnte endvidere, at bestyrelsen med anledning af formandsskiftet havde foretaget en regulering af formandens repræsentationstillæg, der ikke var blevet ændret i en lang årrække. Repræsentationstillægget udgjorde herefter 1.000 kr. årligt og reguleredes tilsvarende de på finanslovens honorarkonti anførte honorarer.

Regnskabet godkendtes uden kommentarer.

Ad. 4.

Dirigenten gav ordet til formanden, der meddelte, at forhandlingsfonden ikke havde været anvendt i det forløbne år.

Beretningen godkendtes.

Kantværk

Slibeautomater

Opklodssave

Kantværker

Kløvsave

Hydraulisk splitsav

Spånsugeanlæg

Flisslugger

Fremtræk

Pendulafkorter

Rundsavaksler

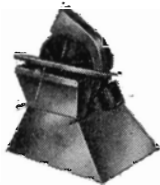
Masseartikler

Dobbeltafkortersave

Transportruller

Transportanlæg

Rulleborde

Barkskræller

SAVVÆRKSMASKINER

BÜLOW MØLLER Maskinfabrik, Roskilde

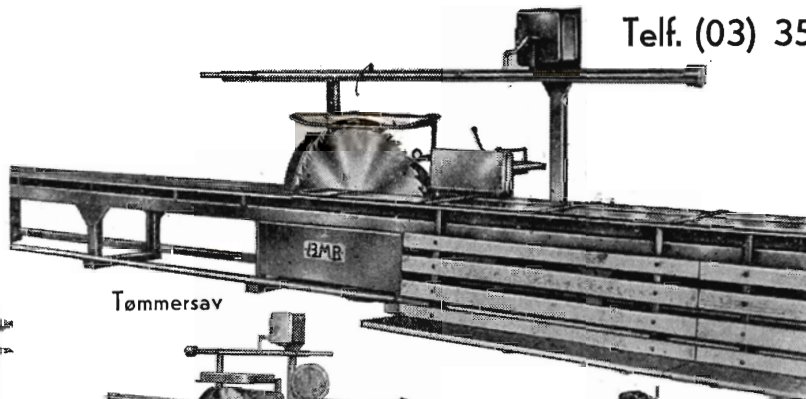
Telf. (03) 351898

Barkskræller

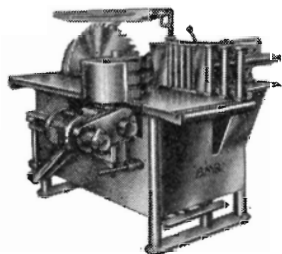
Lan m. skala

Kraner

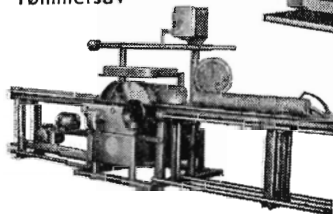
Taljer

Tømmersav

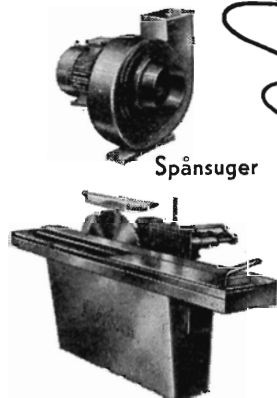
Valsekløvsav

2-klinget tømmersav

Afkortersav

Spånsuger

Split-opklodssav m. rullebord

JEEP SÆRTILBUD

Enkelte Universal Jeeps med 4-hjulstræk, brugt til udstilling og demonstration, sælges komplet med kaleche til reduceret pris.

Ring venligst til

NORDISK DIESEL A/S

tlf. (01) 21 31 41, lokal 50

for nærmere oplysninger.

Husqvarna MOTORSÅVE

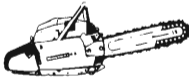
i dag skandinaviens mest solgte.

Har De hørt
NYHEDEN i skoven?

HUSQVARNA MOTORSÅVE SKÅNER DERES ØRENI!

HUSQVARNA 65 - letvægtssaven man taler om. LET, STÆRK, SMIDIG, VELAFBALANCERET, ARBEJDSRIGTIG, men det bedste af alt - den har en OVERLEGEN LYDDÆMPNING. Pas på hørelsen, vælg en moderne motorsav med LAVT STØJNIVEAU - HUSQVARNA 65. HØR - PRØV OG KØB DEN hos:

A/S Erik Dalsgård
Sønderbrogade 24
VEJLE - JYLLAND
Telf. (0581) 5201

Sølving Skovservice
Kirke Værløsevej 42
LILLE VÆRLØSE - SJÆLLAND
Telf. (01) 48 09 37

Bellinge Maskinfabrik
BELLINGE - FYN
Telf. (09) 96 14 39

OMGÅENDE OG EFFEKTIV SERVICE

Få også en demonstration af de andre modeller:

Armésaven type 70 samt den store type 100 type 100

Importør: Husqvarna motorsave,
Rymsgade 25, Aarhus C.

Ad. 5.

Dirigenten gav ordet til formanden, der under henvisning til det trykte regnskab meddelte, at det af foreningen optagne lån i forhandlingsfonden var blevet anvendt til finansiering af udgivelse af Danske Skovdistrikter; lånet var nu nedbragt til 15.000 kr.

Regnskabet godkendtes.

Ad. 6.

Dirigenten meddelte, at bestyrelsen havde opstillet SØREN GROSEN, at der ikke var opstillet andre kandidater samt, at der endnu kunne stilles forslag om kandidater.

Der fremkom ikke andre forslag og ved den påfølgende skriftlige afstemning blev S. GROSEN énstemmigt valgt til formand.

Dirigenten meddelte endvidere, at TORKILD NIELSEN'S og BØRGE H. PETERSEN'S valgperiode var udløbet, at genvalg kunne finde sted samt, at de pågældende var villige til at modtage genvalg.

Der blev ikke opstillet andre kandidater og ved den påfølgende skriftlige afstemning valgtes TORKILD NIELSEN og BØRGE H. PETERSEN énstemmigt.

Ad. 7.

Dirigenten meddelte, at repræsentanten for de anerkendte organisationer i voldgiftsretten O. KAMPMANN og dennes suppleant B. STEENSTRUP i år afgik, samt at bestyrelsen havde foreslået genvalg.

Genvalg fandt sted.

Ad. 8.

Dirigenten meddelte, at SVEN BANG i år afgik efter tur, samt at bestyrelsen foreslog genvalg; endvidere, at der i år skulle vælges en revisorsuppleant, samt at bestyrelsen havde foreslået O. KJERSGAARD.

SVEN BANG blev genvalgt til revisor, og O. KJERSGAARD nyvalgt som suppleant.

Ad. 9.

Dirigenten meddelte, at der ikke var fremsat forslag til behandling under dette punkt.

Ad. 10.

Dirigenten gav ordet til formanden, der oplæste det af besty-

relsen fremsatte forslag til kontingentudskrivning, der sammen med indkaldelsen var tilsendt de enkelte medlemmer. Forslaget gik ud på uændret kontingent for perioden 1. april 1967-31. marts 1968, samt en ligeledes uændret foreløbig kontingentansættelse for perioden 1. april 1968 – 30. sept. 1968 dog med mulighed for en forhøjelse på 50 kr. af bidraget for ordinære medlemmer bosat i Danmark. Formanden nævnte, at hvis planerne om en udbygning af sekretariatet blev realiseret, var en kontingentforhøjelse nødvendig til næste år.

STEFFEN JØRGENSEN fandt det vanskeligt at vurdere bestyrelsens forslag, idet der ikke samtidig forelå et budgetforslag. I mangel heraf måtte forslaget vurderes på baggrund af sidste års regnskab. Af regnskabet fremgik det, at der heller ikke i år var foretaget henlæggelse af kontingentmidler til forhandlingsfonden, skønt dette var forudsat i lovene. Fonden var kun vokset med rentetilskrivningen, hvilket stort set svarede til den løbende pengeforringelse, og der var således ikke taget hensyn til realtønstigningen. Dette bevirkede, at fondens reelle værdi i en konfliktsituation var blevet forringet. I denne forbindelse nævnte STEFFEN JØRGENSEN, hvorledes de andre foreninger under AS så godt som alle havde forhøjet kontingentet for at konsolidere deres fonds; han nævnte en række foreninger, hvor kontingentet androg mellem 600 og 1.200 kr. årligt. STEFFEN JØRGENSEN fandt endvidere, at anbringelse af fondsmidler i investeringsforening på lang opsigelse var u hensigtsmæssig.

STEFFEN JØRGENSEN fandt det rimeligt at udbygge sekretariatet, idet både informationen af medlemmerne samt kursusvirksomhed m.v. burde intensiveres. Han fandt ansættelse af halvdagsbeskæftiget sekretær nødvendigt og ansættelse af heldagsbeskæftiget sekretær ønskelig. STEFFEN JØRGENSEN skitserede, hvilke udgifter dette ville medføre, og kunne ikke se, at der i bestyrelsens forslag til kontingentudskrivning var taget hensyn hertil. Til imødegåelse af de kommende udgiftsstigninger samt for at muliggøre udbygning af fonds fremsatte STEFFEN JØRGENSEN forslag om forhøjelse af kontingentet med 100 kr. for indeværende regnskabsår samt foreløbig ansættelse af kontingent for perioden 1. april 1968-30. sept. 1968 til 200 kr.

FORMANDEN nævnte, at bestyrelsen havde haft de samme overvejelser, men at man havde afstået fra at fremsætte forslag om kontingentforhøjelse, idet man endnu ikke var i stand til at overse, hvorledes sekretariatet skulle organiseres – dette afhæng meget af, hvem der blev ansat som sekretær – og hvilke udgifter det måtte medføre. Bestyrelsen var ganske klar over, at en kontin-

gentforhøjelse ville være påkrævet næste år; en akut likviditetskrise i mellemtiden kunne imødegås ved oprettelse af kassekredit.

A. HVID oplyste, at indestående i investeringsforeningen kunne opsiges med ½ års varsel til den 1. januar og var iøvrigt tilbøjelig til at mene, at midlerne var bedre anbragt i obligationer. HVID kunne helt støtte det af STEFFEN JØRGENSEN fremsatte forslag, idet han fandt det rimeligt, at foreningens medlemmer fuldt ud betalte for det arbejde, der blev ydet af foreningen.

C. C. CHRISTENSEN kunne ligeledes støtte det af STEFFEN JØRGENSEN fremsatte forslag.

Sv. BANG kunne udfra samme betragtninger som HVID, suppleret med mangeårig erfaring som kasserer i foreningen, støtte STEFFEN JØRGENSEN's forslag. Sv. BANG fandt det også rimeligt, at forskandidater ansat i udlandet bidrog noget mere til foreningen.

N. L. THOMSEN henstillede til bestyrelsen, at tage det fremsatte forslag under overvejelse, idet der måske ville være grund til at genindføre en lavere sats for de yngste årgange.

E. BORSHOLM kunne støtte bestyrelsens forslag, idet han dog ville være betænkelig ved oprettelse af kassekredit, som han fandt var en meget kostbar finansieringsmåde. BORSHOLM pegede endvidere på muligheden af at oprette fællessekretariat med anden akademisk forening.

Formanden oplyste, at man havde undersøgt mulighederne for oprettelse af et fællessekretariat og fundet, at disse i øjeblikket ikke var til stede. M.h.t. forhøjelse af kontingentet for udenlandsforstkandidaterne fandt man ikke tidspunktet rimeligt, måske burde man på et senere tidspunkt overveje, om i hvert tilfælde medlemmer ansat under FAO og Udenrigsministeriets sekretariat for teknisk samarbejde med udviklingslandene burde betale fuldt kontingent. Bestyrelsen fandt endvidere ikke grundlag for en generel nedsættelse af kontingentet for de yngste årgange, idet netop denne gruppe havde opnået økonomisk fremgang takket være overenskomsten; i særlige tilfælde – f.eks. arbejdsløshed – åbnede lovene mulighed for kontingentnedsættelse. Bestyrelsen ønskede, at overveje det af STEFFEN JØRGENSEN fremsatte forslag og anmodede om suspension af generalforsamlingen i 10 min. således, at der kunne afholdes bestyrelsesmøde.

Generalforsamlingen blev derefter suspenderet.

Efter en pause samledes generalforsamlingen atter og dirigenten gav ordet til formanden, der udtalte, at bestyrelsen havde taget de faldne bemærkninger til efterretning og fremsatte følgende forslag til kontingentudskrivning:

For perioden 1. april 1967-31. marts 1968:

Ordinære medlemmer bosat i Danmark ..	350 kr.
Alle øvrige medlemmer	25 »

Bestyrelsen anmoder endvidere om bemyndigelse til for perioden 1. april-30. sept. 1968 at opkræve følgende à conto beløb:

Ordinære medlemmer bosat i Danmark ..	200 kr.
Alle øvrige medlemmer	25 »

For medlemmer af foreningen, der tillige er medlemmer af en forhandlingsberettiget tjenstemandsorganisation, reduceres kontingentet med medlemsbidraget til den pågældende tjenstemandsorganisation dog maksimalt med 75 kr.

For medlemmer, der aftjener værnepligt, nedsættes kontingentet til 25. kr. når anmodning herom fremsættes til sekretariatet.

Kontingentet for ordinære medlemmer bosat i Danmark forfalder således:

For perioden 1. april 1967-31. marts 1968 med $\frac{1}{4}$ den 1. maj, 1. aug. og 1. nov. 1967 samt 1. febr. 1968. For perioden 1. april 1968-30. sept. 1968 med $\frac{1}{2}$ den 1. maj og 1. aug. 1968.

Kontingentet for alle øvrige medlemmer forfalder således:

For perioden 1. april 1967-31. marts 1968 den 1. maj 1967, og for perioden 1. april-30. sept. 1968 den 1. maj 1968.

STEFFEN JØRGENSEN frafaldt herefter sit forslag.

Bestyrelsens forslag blev enstemmigt vedtaget.

Ad. 11.

Dirigenten gav formanden ordet og denne anmodede om generalforsamlingens bemyndigelse til bestyrelsen til fastsættelse af tid og sted for næste års generalforsamling.

Bemyndigelsen blev givet, idet H. STAUN dog udtrykte ønske om henlæggelse af generalforsamlingsekskursionen til OVERGAARD.

Ad. 12.

A. BILLESCHOU takkede på De forststuderendes forenings vegne for tildeling af 2.000 kr. og redegjorde for anvendelsen af det modtagne beløb; dette var blevet anvendt som støtte til forststuderendes studierejser i udlandet.

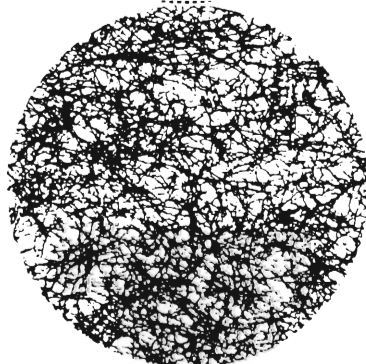
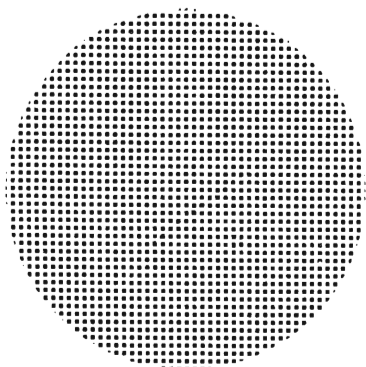
Dirigenten erklærede herefter generalforsamlingen for afsluttet, og formanden takkede dirigent og deltagere for en vel gennemført generalforsamling.

Chr. E. Holck.

/ A. Yde-Andersen.

50 år i
pensionssagens
tjeneste

PENSIONSFORSIKRINGER
RENTEFORSIKRINGER
ANNUITETFORSIKRINGER
KAPITALFORSIKRINGER
LIVSFORSIKRINGER
INDEKSFORSIKRINGER
GRUPPELIVSFORSIKRINGER

HAMMERENSGADE 6
1267 KØBENHAVN K
TELEFON (01) 14 20 10

Pensions forsikrings
anstalten als

Oprettet 1917
af danske erhvervsorganisationer

TEMUS

Til bekæmpelse af

MUS - MOSEGRISE - ROTTER

TEMUS røde musekorn (Crimidinkorn) i »Skouperler« eller løse korn

Virkingen nedbrydes ikke af fugt — —

TEMUS røde musekorn er af Statens Skadedyrlaboratorium anerkendt til bekæmpelse af mus

Levering direkte fra fabrik til særdeles favorabel pris

Ring eller skriv venligst efter tilbud!

Fabrikation: KIRK & KOMPAGNI,
Skelstedet 16, Trørød pr. Vedbæk.
Telefon (01) 89 12 33

FARSTRUP SAVVÆRK & STOLEFABRIK [^]/_s

Grundl. 1910

FARSTRUP ST

Telefon Veflinge 28-48-128

Er køber til kævler i eg og bøg

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing Telf. (05) 75 40 53

*Vi anbefaler os med alle Arter
Skouplanter i gode Provenienser*

Skovplantekulturene staar under
Herkomstkontrollen med Skovfrø
og -planter.

Telf. 150652

H. C. Andersens Boulevard 18
1553 København V

Nielsen & Lydiches Bogtrykkeri

LITTERATUR

PECHMANN, H. v., HERTHA v. AUFSESS, WALTER LIESE & ULRICH AMMER: Untersuchungen über die Rotstreifigkeit des Fichtenholzes. – Forstwissenschaftliche Forschungen, heft 27, 1967. 47 fig., 21 tab., 1 farvetavle. Beihefte zum Forstwissenschaftliche Centralblatt.

Blåsplintsvampe og egentlige veddestruerende svampe har altid gennem deres livsudfoldelse været årsag til svære skader såvel på skovet og ikke oparbejdet træ, som på træ der er oparbejdet til halvfabrikata eller til færdigvarer, særlig hvor lagringen har trukket for længe ud eller har fundet sted under u hensigtsmæssige forhold. Blåsplintsvampene forringer ikke træet teknisk, men giver det en blålig misfarvning, der giver tab ved nedsat pris og vanskeligere afsættelighed. Ved angreb af veddestruerende svampe mister træet i styrke, hvorved der sker en egentlig teknisk forringelse af træet. Det i det følgende refererede, særdeles grundige og omfattende arbejde, blev sat i gang for om muligt i gran under skovlagring at blive i stand til at reducere disse sidste skader, der ytrer sig gennem en på såvel tværsnit som længdesnit sribet, rødbrun misfarvning (Rotstreifigkeit), der af E. BJÖRKMAN er karakteriseret som »early rot«, fordi råddet allerede ses efter den første lagringssommer. Dette råd fremkaldes hovedsagelig af nogle ganske få Stereum-arter f.eks. Stereum sanguinolentum (Blødende lædersvamp). Senere indfinder der sig i træet brunmuldsvampe som Poria vaporaria (Hvid Tømmersvamp), Coniophora cerebella (Gul Tømmersvamp) og Lenzites-arter (»late rot«).

Forfatterne undersøger graden af lagringsskader i stammer, der er oplagt i skoven og sommeren, om efteråret og om foråret og oplagt under forskellige udtørningsforhold som halvskygge i højskov, i stangskov på solbeskinnede sydhælder, på fugtig muldbund og med og uden strøer og med og uden bark. Og i erkendelse af den store betydning veddets fugtighedsindhold har for etablering og udvikling af de veddestruerende svampe, er veddets fugtighedsindhold kontrolleret løbende under skovlagringen. Graden af rådangreb blev målt ved planimetri af røde misfarvninger på tværsnit af stammen og på fladen af brædder skåret af stammerne. Svampene i stammerne blev isoleret og bestemt, og indholdet af sporer i luften i lagringsperioden blev undersøgt ved udlægning af fangskiver af rødgran på lagringspladserne. Angrebet træes styrkeegenskaber undersøgtes tillige med imprægnerbarhed og forbindelse mellem tidlige angreb og en senere ringere

eller stærkere angribelighed af efterfølgende svampe. Som man ser et særdeles omfattende program. Af resultaterne kan kun nogle trækkes frem.

Den erfaring fra andre lagringsforsøg, at årstiden for skovningen er væsentlig for, hvor længe træet modstår angrebet, bliver også bekræftet her. Således at forstå, at de forskellige årstider ved deres forskellige temperaturer, nedbørsmængder og luftfugtigheder byder træet forskellige muligheder for udtørningsforløb og infektionsforløb og dermed en kortere eller længere tidsfrist, inden træet bliver ødelagt.

Ved et års lagring af efterårs-, forårs- og sommerskovet træ i bark og uden bark i beskyttet lokalitet havde træet fra efterårsskovningen væsentlig mindre skader end træet fra forårs- og sommerskovningerne. Almindeligvis lå misfarvningerne på det efterårsskovede fra 0-2 % af fladearealet på opskårne brædder, mens forårs- og sommerskovet træ ikke ualmindeligt havde op mod 17 % misfarvning. Ligger det efterårsskovede og vinter-skovede træ ikke sommeren over kunne misfarvninger i form af rødtribethed temmelig sikkert undgås.

En lagring med bark må opfattes som en våd lagring, d.v.s. en lagring, hvor man så længe som muligt opretholder en så høj som mulig vandprocent i veddet. Det viste sig da også, at efterårsskovet træ med bark lagrede på strøer havde noget mere misfarvning end træ lagt direkte på jorden, ligesom mikroklimaet på selve lagerpladsen (solrigt, under skærm af højskov, i stangskov) havde mere betydning for udtørningsforløbet end om forsøget var lagt i en nedbørsrig eller en nedbørsfattig egn. Det i barken lagrede træ var, hvor det skulle ligge en sværmningsperiode over, beskyttet mod insekter ved sprøjtning med Gesarol, ligesom det betones, at det er vigtigt, at barken er ubeskadiget. Mangler barken på større eller mindre områder, indtræffer her hurtigt i veddet den farlige halvfugtige tilstand, der yder gunstige betingelser for udvikling af svampene. For det afbarkede træ, hvor princippet er så tør lagring som muligt, fremskynder oplægningen på strøer udtørringen og formindsker rødtribethed. Lagringen burde dog foregå i luftig halvskygge for at hindre revnedannelse.

Langt den største del af de fra stammerne isolerede vedødelæggende svampe var *Stereum sanguinolentum* og *St. areolatum* (79 %). Isolationerne fra fangskiverne gav mærkeligt nok et herfra afvigende resultat, idet de to hyppigst isolerede svampe var *Peniophora gigantea* og *Polyporus volvatus* (55 %), mens *St. sanguinolentum* og *St. areolatum* tilsammen tegnede sig for kun

10 %. *Stereum sanguinolentum* er herhjemme en meget almindelig ødelægger af nåletræved på såvel stående træ (kommer ind gennem opkvistningssår og barksår af forskellig art) som på træ på lagerplads, hvorimod de tre øvrige nævnte svampe må betragtes som sjældne. I hele året bortset fra januar isoleredes der fra fangskiverne basidiomyceter, færrest i dec., jan. og febr. *Stereum sanguinolentum* og *Fomes annosus* havde maximum for sporekast i august.

Tab i bøjningsstyrken i ved gennem angreb af *St. sanguinolentum* følger stort set det almindelige mønster for basidiomyceter og ascomyceter, således at der ved vægttab beregnet på tørvægten på blot 1 % kan måles nedgang i styrken på godt 10 % og ved vægttab på 10-21 % styrketab på 30-60 %.

Betydningen af en invadering af veddet af den almindeligst forekommende blåsplitsvamp, *Ceratocystis picea* og den også i veddet almindeligt forekommende *Trichoderma viride* (Spanskgrønskimmel) for et efterfølgende angreb af bl.a. *St. sanguinolentum* blev undersøgt. *St. sanguinolentum* hæmmedes stærkt i væksten af begge svampe, men mest af *Trichoderma viride*. Efter en forinfektion af *Trichoderma viride* på 1 måned og efterfølgende angreb i 4 mdr. af *St. sanguinolentum* havde veddet ingen styrketab, hvorimod kontrollerne havde styrketab på 55 %. At *Trichoderma viride* har en kraftig giftvirkning overfor mange basidiomyceter, særlig ømfindelig er *Fomes annosus*, har været kendt i mange år og må tilskrives, at svampen producerer de stærke antibiotica Gliotoxin og Viridin.

Lagringsundersøgelserne er udført i Sydtykland og mange af resultaterne stemmer overens med tilsvarende undersøgelser udført i Sverige først og fremmest af E. BJÖRKMÄN. Ikke mindst de talrige enkeltresultater i afhandlingen gør den til et nyttigt og spændende arbejde.

J. Koch.

JOHNSTON, D. R., A. J. GRAYSON & R. T. BRADLEY: *Forest Planning*: Faber & Faber, 1967. (541 s. inkl. 65 fig., 140 tabeller, 3 appendices, ordforklaring, forfatterregister, stikordsregister samt (skønsvis) 400 litteraturhenvisninger i teksten. Hele herligheden: 150 kr.).

Der kan spildes utrolig megen tid på ligegyldig litteratur, også på skovbrugsfaglig læsning. Når man en sjælden gang møder et arbejde, der er væsentligt, skylder man at gøre opmærksom på det: Her er et af dem.

Men en forhåndsadvarsel er på sin plads: Det er, som antydnet, en bog i den tunge vægtsklasse; den er skrevet af englændere og på engelsk, passagevis i den heller ikke herhjemme ukendte »virksomhedslederjargon«, og endelig synes den at handle om planlægning, altså at være henvist til en lille kreds af såkaldte specialister.

»Forest Planning« er imidlertid *ikke* et værk om skovbrugets planlægning i den snævre forstand. Den er et, måske karakteristisk angelsaksisk, forsøg på at behandle skovbrugsvirksomheden som et sammenhængende system, et foretagende som er placeret i en omverden, et foretagende, som skal ledes, og – hvad der er væsentligt – et foretagende, som ikke har sit mål i sig selv, men som stadig kræver tilpasning. Det er lykkedes forfatterne at skrive en egentlig »skovbrugets driftslære«.

Forfatterne bemærker i forordet, at britisk skovbrug alt i alt har haft og har en fordel i at være traditionsløst; underforstået: uden fordomme. En vis fordomsfrihed er da også baggrunden for at kunne behandle skovbruget under ét fra et planlægningssynspunkt.

Bogens stoffbehandling er til dels betinget af forfatternes tilknytning til det britiske statsskovbrug. Det kan svække det almene sigte, men det sikrer jordforbindelsen. I nogle korte, klare og kloge kapitler inddrages skovbrugspolitikken og virksomhedspolitikken som udgangspunkt for og uudskelelig del af planlægningsfunktionen. I et omfattende og detaljeret hovedafsnit om planlægning aflives forældede forestillinger om denne indretning og indføres planlægning som udtryk for fornuftige, formålstjenlige beslutninger. Økonomiske overvejelser – det være sagt som en sidste advarsel – gennemtrænger emnebehandlingen af alle skovbrugets operationsområder. De bringer danske skovøkonomiske forfattere af næstsidste og sidste model i behagelig erindring. Men dels en omfattende bilæggelse af behandlingen med konkret stof, dels det brede emneområde gør disse kapitler til en værdifuld gennemgang af en række hovedproblemer i britisk og også i dansk skovdrift. Som dansk læser vil man finde mange ukonventionelle og tankevækkende synspunkter.

Den »egentlige« planlægning omtales i nogle få af bogens sidste kapitler, sat på sin plads som en del af det samlede foretagendes organisation.

Sætter man pris på en koldsindig behandling af skovbrugets væsentlige sider, vil man med fordel kunne spilde megen tid på netop dette stykke litteratur.

K. F. Andersen.

Asger M. Jensens Planteskole

Holmstrup St. . Tlf. Bellinge 94 - 194

*Bedste Indkøbssted for
Planteskoleartikler*

Stort udvalg i Planter til Skov og Hegn

Forlang Tilbud!

*Bøge-, Ege-, Aske-, Birke-
og Grankævlér købes.*

A/s KAGERUP
TRÆVAREFABRIK
Kagerup

Telefon: Helsingø 9

E. Graven's Planteskole

Hansted pr. Horsens
Tlf. Hansted 46

*Skov-, Læ- og Hækplanter samt
Planter til Vildtremiser*

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med Skovfrø- og planter

Eg, Lærk og Douglas

købes til specialbrug

KARSHOLTE SAVVÆRK

v/H. Barner Jespersen . Dianalund

tlf. Dianalund 77

VI ER KØBERE TIL:

Kævler i bøg

Hyllinge Savværk A/s

Tlf. Hyllinge 64

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO

TELEFON 62933*

DANMARK

Skovplanter

*i bedste provenienser
prima kvaliteter
et righoldigt sortiment
store og små partier.*

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Vildtskind og Farmskind

af alle Slags modtages til Udbud ved vore

maanedlige Auktioner

DANSKE PROVINSSLAGTERMESTRES HUDEAUKTIONSSALG

ved Søren Jensen og Holger Meyer

København V, Saxogade 63-69, Telefon (01) 31 15 86

MORTALIN

HASLEV . Tlf. 10 66 (03 695)

ODENSE . Tlf. 12 80 13 (09)

Felsted	. Brørup	. Snejbjerg	. Hammerum
8 54 63	8 13 95	16 10 42	11 65 51
Hadsten	. Helstrup	. Hjørring	. Nykøbing M
213	112	20 61	2 02 15

Øster Kippinge
185

NYT!

Crimidin-majs
mod
mosegrise

Kævler og Snitgavn

i dansk Løvtræ købes — kontant Afregning

RYDE SAVVÆRK

Tlf. Vejleby 21

pr. Ryde Station

